



وحیدعظیم‌بیا دبیر گروه اقتصاد

یکی از راهکارهای اصلی توسعه کسری بودجه و تمرکز منابع حاصل از فروش و صادرات انفال در توسعه کشور است. این موضوع بدان معناست که باید مالیات به

عنوان پایدارترین و درونی‌ترین منبع درآمدی دولت بتواند کفاف تمامی مخارج جاری آن را بدهد. اختلاف هزینه‌های پایدار و جاری دولت با درآمدهای پایدار و مالیاتی‌اش، کسری تراز عملیاتی تلقی می‌شود. هرچه این کسری تراز عملیاتی بیشتر باشد، کسری بودجه و در نهایت تورم نیز بیشتر خواهد بود. در صفحه پیش‌رو به بررسی جبران کسری تراز عملیاتی با مالیات‌ستانی هوشمندپرداخته‌ایم.



### قدم اصلی در کنترل ناترازی‌های بودجه

دولت سبزی‌دهم به منظور افزایش درآمدهای مالیاتی و رفع کسری بودجه بر مبارزه با فرار مالیاتی تمرکز کرد. هدف، هدف قرار دادن فرارهای مالیاتی در مشاغل خاص و افرادی بود که از پرداخت مالیات پیروی نمی‌کردند، بدون آسیب رساندن به سایر بخش‌های مردم. شفافیت در اصلاح نظام مالیات نقش اساسی در شناسایی بسیاری از فراریان مالیاتی داشت که منجر به افزایش چشمگیر پرورنده‌های شناسایی شده در دو سال اول دولت شد.

ساماندهی و تعیین تکلیف دستگاه‌های پوز و متصل کردن هر یک از آنها به یک مودی و پرونده مالیاتی در کنار اجرای فاز اول نظام مالیاتی نقش بسزایی در کاهش فعالیت‌های اقتصادی غیرشفاف و تشویق به انجام تعهدات مالیاتی ایفا کرد. برخی از مشاغل با درآمد بالا که قبلاً از پرداخت مالیات فرار می‌کردند اکنون تمایل به پرداخت مالیات خود دارند. سازمان امور مالیاتی کشور طی دو سال گذشته تمامی کار تخوان‌های فعال کشور را به پرونده مالیاتی متصل کرده‌است تا شفافیت و انطباق مالیاتی‌ایش را پیش افزایش یابد.

هدف دولت و مجلس علاوه بر هدف قرار دادن فرارهای مالیاتی، کاهش بار مالیاتی بر بخش تولیدی بود. این امر با اعطای تخفیف‌های مالیاتی گسترده برای تحریک رشد اقتصادی حاصل شد. بار مالیاتی این بخش ۷ درصد کاهش یافت تا اطمینان حاصل شود که مالیات منصفانه بر اساس درآمد فردی جمع‌آوری می‌شود و در عین حال انگیزه فعالیت‌های تولیدی و کاهش ریسک را نیز فراهم می‌کند.

این راهکارهای اجرا شده از سبوی دولت سبزی‌دهم نتایج مثبتی در کنترل بخش قابل توجهی از کسری تراز عملیاتی کشور داشته‌است. دولت با اخذ مالیات از فراریان مالیات در بخش‌های غیر شفاف و برخی مشاغل پردرآمد توانسته‌است درآمدهای پایداری برای هزینه‌های پایدار خود ایجاد کند که خود این موضوع به مهار تورم و کاهش فشارهای اقتصادی بر مردم نیز مؤثر بوده‌است. همچنین استفاده از منابع غنی نفتی کشور برای توسعه اقتصادی یکی از این راهکارهاست. این امر به دستیابی به نرخ رشد اقتصادی ۸ درصدی در چند سال دیگر

راهبرد تحولی وزارت اقتصاد و امور دارایی دولت سبزی‌دهم برای تکیه بر مالیات از مشاغل خاص و بخش غیر شفاف و غیرمولد اقتصاد بخش بزرگی از کسری تراز عملیاتی را با موفقیت تأمین و جبران کرده‌است. این رویکرد نه تنها به کسری بودجه می‌پردازد، بلکه تضمین می‌کند منابع به سمت توسعه و رشد اقتصادی هدایت شوند. با این حال، توجه به این نکته ضروری است که کاهش کسری بودجه و افزایش درآمدهای مالیاتی به تنهایی ممکن است برای توسعه اقتصادی پایدار کافی نباشد. اجرای سیاست‌های اقتصادی جامعی که سرمایه‌گذاری، نوآوری و تنوع بخشی به اقتصاد را ترویج می‌کند، ضروری است. این امر می‌تواند از طریق حکمرانی مؤثر، توسعه زیرساخت‌ها، آموزش و آموزش مهارت‌ها و حمایت از شرکت‌های کوچک و متوسط محقق شود.

کاهش کسری بودجه و تمرکز منابع حاصل از فروش و صادرات انفال در توسعه کشور راهکاری کلیدی برای توسعه اقتصادی است. با افزایش درآمدهای مالیاتی از طریق مبارزه با فرار مالیاتی و کاهش بار مالیاتی بر بخش تولیدی می‌توان کسری تراز عملیاتی را کنترل کرد. راهبردهای اجرا شده‌از سوی دولت سبزی‌دهم نتایج مثبتی را در زمینه رشد اقتصادی و تخصیص منابع نشان داده‌است. با این حال، یک رویکرد کل نگر شامل جنبه‌های مختلف توسعه اقتصادی برای پایداری بلندمدت ضروری است.

جمع‌آوری مالیات بر اساس درآمد واقعی افراد به خصوص در بخش مسافت‌های خاص همیشه فراری از مالیات، گامی مهم در اصلاح نظام مالیاتی است. با پیاده‌سازی سیستم‌های مالیاتی هوشمندتر و استفاده از سیستم‌های اطلاعاتی جامع می‌توان فرار مالیاتی در حرفه‌های تخصصی را به میزان قابل توجهی به حداقل رساند. سازمان امور مالیاتی در بهبود درآمدهای مالیاتی از طریق سامانه‌های داده‌محور پیشرفت و در نتیجه رشد و تحقق درآمدهای مالیاتی قابل توجهی داشته‌است. دستاوردهای دولت سبزی‌دهم در توسعه نظام مالیاتی، از جمله استقرار سامانه مؤدیان و ساماندهی دستگاه‌های کار تخوان‌های فعال نشان دهنده تعهد قوی به شفافیت و پاسخگویی است. تلاش‌های مستمر در این زمینه‌ها باعث تقویت یک سیستم مالیاتی منصفانه و کارآمد، ارتقای ثبات اقتصادی و رفاه اجتماعی خواهد شد.

## اقتصادسنجی

سرویس اقتصادی، ۶۰۰۶۸۵۲۳

سلسله گزارش‌های «جوان» از اقدامات اقتصادی دولت – ۹

# رشد ۱۰۰ درصدی شناسایی فراریان مالیاتی

جبران کسری تراز عملیاتی بودجه ۱۴۰۲ با تکیه بر مالیات‌ستانی هوشمند از مشاغل خاص و اقتصاد زیرزمینی ممکن است



محمود علری | جمارن

که برای مقابله و شفافیت در هر دو بخش مذکور، دولت سبزی‌دهم اقدامات مهمی را انجام داده‌است. راهکار دولت در این زمینه شفافیت مبادلات اقتصادی از طریق ایجاد سامانه مؤدیان و ساماندهی دستگاه‌های پوز بوده که مسیر هوشمندسازی نظام مالیاتی را هم فراهم کرده‌است.»

وی می‌افزاید: «برای مقابله با فرار مالیاتی بخش غیرمولد و غیرشفاف اقتصاد و فراریان مالیاتی در بخش

مشاغل خاص باید از سامانه‌های مالیاتی هوشمند فراریان مالیاتی‌است؛ به این ترتیب که از محل افزایش درآمدهای مالیاتی، اقشار مختلف مردم دچار آسیب نشوند و فقط تمرکز بر فراریان مالیاتی در بخش مشاغل خاص و همچنین عدم تمکین کنندگان به پرداخت مالیات مد نظر باشد. در همین راستا نیز

بخش شفاف و مولد و مردمی اقتصاد که تراکنش‌های خود را در بستری شفاف و کاملاً مشخص انجام می‌داند از محل اصلاحات صورت گرفته در زمینه ساماندهی دستگاه‌های پوز و همچنین اجرای فاز اول سامانه مؤدیان دچار هیچ تشویش و تغییر خاصی نشدند اما ساماندهی دستگاه‌های پوز و اجرای فاز اول سامانه مؤدیان برای فراریان مالیاتی نامطلوب تمام شد.

از طرف دیگر دولت و مجلس در زمینه کاهش بار مالیاتی بر دوش بخش مولد اقتصادی، علاوه بر افزایش درآمدهای مالیاتی از محل شناسایی فراریان

مالیاتی و همچنین اخذ مالیات حقه مشاغل خاص، به سمت اعطای تخفیفات مالیاتی گسترده برای بخش مولد اقتصاد نیز رفته و مالیات این بخش ۷ درصد کاهش یافته‌است و از ۲۵ درصد به ۱۸ درصد رسیده که کاهش فشار ۸ درصدی بر تولیدکنندگان از دیگر خدمات این دولت در حوزه مالیات است.

### کاهش کسری بودجه با تمرکز بر مشاغل خاص و اقتصاد زیرزمینی

محمد رضا میرتاج‌الدینی، عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس در رابطه با اقدامات مهم دولت سبزی‌دهم در زمینه اخذ مالیات از مشاغل خاص می‌گوید: «جوان» یکی از رویکردهای مهم دولت سبزی‌دهم در جهت کاهش کسری بودجه و تحقق درآمدهای پایدار بودجه‌ای، تمرکز بر اخذ مالیات از فراریان مالیاتی بوده‌است. عمده فرار مالیاتی که در کشور رخ می‌دهد از دو محل به وقوع می‌پیوندد که محل اول آن مشاغل خاص با درآمدهای کلان هستند و بخش دیگر نیز اقتصاد زیرزمینی و غیرشفاف است

وی می‌افزاید: «پیرو جمع آوری داده‌ها، سامانه مرکزی دارای اطلاعات و آمار ی از کالاها خواهد شد تا هم ورود و خروج و هم قیمت فروش کالاها به درستی اعمال و برخط شود و به نوعی پیش‌بینی پذیری بازار در این بخش شکل گیرد. همچنین پیرو این قانون فروش، سود و خرید کالا مشخص خواهد شد، بنابراین،

این قانون حائز ویژگی‌های مناسبی است و به واقع کشورهای پیشرفته هم به این قبیل سامانه‌ها مجهز هستند تا مالیات ستانی به صورت هوشمند و آنلاین

مدنظر قرار گیرد و سهم مالیاتی کسر شود.»

این نماینده مجلس شورای اسلامی تأکید می‌کند: «اخذ مالیات در قالب ساماندهی دستگاه‌های پوز و سامانه مؤدیان کاملاً هوشمندانه و منصفانه خواهد بود و دیگر مباحثی همچون فرار مالیاتی شکل نخواهد گرفت. اجرای سامانه مؤدیان و ساماندهی دستگاه‌های کار تخوان فعال در کشور به پرونده مالیاتی اقدام مهمی بوده‌است که دولت سبزی‌دهم در زمینه تحولات حوزه نظام مالیاتی موفق عمل کرده و توانسته‌است مؤدیان مالیاتی را افزایش دهد.»

وی با بیان اینکه این قانون شیوه‌های سنتی در مالیات‌ستانی را کنار می‌گذارد، ادامه می‌دهد: «طبیعتاً در صورت اجرای صحیح قانون، شیوه‌های سنتی کنار



مهدی عسگری

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی



صدیق بدری

دبیر کمیسیون ویژه جهش و رونق تولید



محمد رضا میرتاج‌الدینی

عضو کمیسیون برنامه بودجه و محاسبات مجلس

با قانون پایه‌های فروشگاه‌های و سامانه مؤدیان، اخذ مالیات به صورت هوشمندانه و همه طرفین رضایت‌مندی خود را نشان خواهند داد، در این بخش وضعیت مالیات ستانی ما نیز شفاف تر، منصفانه تر و پیش‌بینی پذیر تر خواهد شد و دولت سبزی‌دهم به دنبال حذف فساد و رانت و امضاهای طلایی از مسیر و فرآیند اخذ مالیات بوده‌است و همین امر یک نقطه قوت بزرگ محسوب می‌شود.»

با قانون پایه‌های فروشگاه‌های و سامانه مؤدیان، اخذ مالیات به صورت هوشمندانه و همه طرفین رضایت‌مندی خود را نشان خواهند داد، در این بخش وضعیت مالیات ستانی ما نیز شفاف تر، منصفانه تر و پیش‌بینی پذیر تر خواهد شد و دولت سبزی‌دهم به دنبال حذف فساد و رانت و امضاهای طلایی از مسیر و فرآیند اخذ مالیات بوده‌است و همین امر یک نقطه قوت بزرگ محسوب می‌شود

اخذ مالیات در قالب ساماندهی دستگاه‌های پوز و سامانه مؤدیان کاملاً هوشمندانه و منصفانه خواهد بود و دیگر مباحثی همچون فرار مالیاتی‌تی شکل نخواهد گرفت. اجرای سامانه مؤدیان و ساماندهی دستگاه‌های کار تخوان فعال در کشور به پرونده مالیاتی اقدام مهمی بوده که دولت سبزی‌دهم در زمینه تحولات حوزه نظام مالیاتی موفق عمل کرده و توانسته‌است مؤدیان مالیاتی را افزایش دهد.

را به میزان قابل توجهی کاهش داد. این اصلاحات تضمین می‌کند همه افراد سهم عادلانه خود را از مالیات‌ها، ترویج عدالت و تقویت سیستم کلی مالیاتی اخذ کنند.

وی در ادامه با اشاره به عملکرد مناسب دولت سبزی‌دهم در زمینه گام‌های مهم بهبود درآمدهای مالیاتی دولت

سبزی‌دهم افزود: سیستم‌های مبتنی بر داده‌ها نقش مهمی در بهبود درآمدهای مالیاتی و کاهش فرار مالیاتی بوده‌است. علاوه بر این سیستم مالیات تخصصی منابع بهتر را ممکن سازد. علاوه بر این سیستم مالیات مورد استفاده قرار داد و بیش‌های ارزشمندی برای برنامه‌ریزی مالی بلندمدت ارائه کرد.



امیرحسین اقبالی

کارشناس قضایی